

FECIOARA DE FIER

Rodica Bretin
Fecioara de Fier

Copyright © Rodica Bretin
Copyright © TRITONIC 2017 pentru ediția prezentă.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

TRITONIC

Str. Coacăzilor nr. 5, București
e-mail: editura@tritonico.ro
www.tritonico.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BRETIN, RODICA

Fecioara de Fier/Rodica Bretin

Tritonic, 2017
ISBN: 978-606-749-264-4

Coperta: ALEXANDRA BARDAN
Redactor: MICHAEL HAULICĂ
Editor: BOGDAN HRIB
Comanda nr. 221/septembrie 2017
Bun de tipar: septembrie 2017
Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului,
este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Rodica Bretin

FECIOARA DE FIER

Colecție coordonată de Michael Haulică

„Ceea ce nu ne ucide
ne face mai puternici.”

Friedrich Nietzsche

Cuprins

Cuvânt înainte	9
Partea întâi – VREMEA ÎNTUNERICULUI	13
Capitolul I – Fratele Blays	15
Capitolul II – Henri de Chaumay	29
Capitolul III – Isabeau de Chaumay	36
Capitolul IV – Henri de Chaumay	47
Capitolul V – Henri de Chaumay	57
Capitolul VI – Anaïs	69
Capitolul VII – Henri de Chaumay	82
Capitolul VIII – Isabeau de Chaumay	90
Partea a doua – INCHIZITORIALUL	101
Capitolul IX – Fratele Blays	103
Capitolul X – Isabeau de Chaumay	120
Capitolul XI – Isabeau de Chaumay	130
Capitolul XII – Isabeau de Chaumay	142
Capitolul XIII – Henri de Chaumay	154
Capitolul XIV – Anaïs	163

Capitolul XV	– Henri de Chaumay	172
Capitolul XVI	– Henri de Chaumay	181
Capitolul XVII	– Henri de Chaumay	195
Capitolul XVIII	– Anaïs	208
Capitolul XIX	– Henri de Chaumay	218
Capitolul XX	– Fratele Blays	226
Capitolul XXI	– Henri de Chaumay	232
Capitolul XXII	– Henri de Chaumay	240
Partea a treia	– INSULA CELORLAȚI	247
Capitolul XXIII	– Fratele Blays	249
Capitolul XXIV	– Isabeau de Chaumay	258
Capitolul XXV	– Henri de Chaumay	270
Capitolul XXVI	– Anaïs	281
Capitolul XXVII	– Rinaldo	298
Capitolul XXVIII	– Isabeau de Chaumay	307

Cuvânt înainte

„O grandioasă frescă însuflețită, derulându-se cu dramatismul epopeilor cinematografice pe dinaintea unui spectator cu răsuflarea tăiată... O intrigă demnă de complexitatea și subtilul autorilor clasici... Un roman istoric perfect construit, ce alunecă uneori în fantastic, fără a fi încetat vreo clipă să rămână realist... O carte-eveniment, aducând un suflu nou în peisajul adesea monoton ori prea americanizat al literaturii europene din ultimii ani...”

Sunt aprecierile prestigioasei reviste de istorie și literatură istorică *The Historian* din Truro (Cornwall, Marea Britanie), care avea să publice, în serial, romanul *Fecioara de fier*, al româncei Rodica Bretin, în anul 2005.

Într-adevăr, acest roman surprinde. Poate prin rigurozitatea reconstituirilor istorice – autoarea a cercetat personal mari arhive din Paris, Toulouse, Albi, Copenhaga, dar și cetatea Carcassonne, cu castelul, catedrala și subteranele-i misterioase, ruinele fortificațiilor cathare din Languedoc, colecțiile militare din muzeele pariziene și milaneze... Poate pentru inconfundabila-i atmosferă gotică – negură, tristețe

și superbă sfidare –, întrepătrunzându-se cu țesătura magică a mitologiei celte, cu urzeala letală a comploturilor machiavelice... Poate pentru că atât de puțini autori au avut îndrăzneala să se aplece asupra tumultuosului secol al XIII-lea, care avea să influențeze major istoria europeană cu frământările sale: sfârșitul rușinos al aventurii cruciate în Orient; holocaustul catharilor, mai temuți de către Roma decât schisma Bizanțului, decât Islamul însuși; războiul fără capăt dintre regi, împărați și papi pentru stăpânirea lumii și a vieții; invazia mongolă, vestind renașterea pericolului asiatic...

Rodica Bretin nu este însă la prima provocare de acest gen. Cea mai mare parte a operei sale (volumele de beletristică *Drumul fără sfârșit*, 1991, *Cel care vine din Urmă*, 1993, *Lumea lui Hind*, 1998, *Omul de nisip*, 2000; dar și cele de cultură enciclopedică dedicate frontierelor cunoașterii, *Dosarele imposibilului*, 2003, *Tunelul timpului*, 2003, *Poarta vrăjitoarelor*, 2004, *Poltergeist – atacatori invizibili*, 2005, *Misterul lumilor paralele*, 2006 și *Naufragiați în timp*, 2006) reconstituie cronici și hărți ale Neștiutului. Ale lumilor ce ne înconjoară, ne cheamă în trecut sau într-o altă dimensiune – lumi în care oameni și monștri poartă un război la fel de vechi, de nemilos ca Timpul.

Nu este nici la prima evocare-avertisment a celui mai cumplit flagel ce a bântuit un ev întunecat, sângeros și tragic: Inchiziția. O asemenea mărturie a temerilor sale privind renașterea unui sistem totalitar instituit în numele Credinței a fost nuvela „Negura”, ce a primit, în 1996, „Premiul pentru cea mai bună proză străină”, la Festivalul Internațional al Artei Fantastice de la Annecy (Franța).

Însă în *Fecioara de Fier*, pasiunea Rodicăi Bretin pentru istorie, pentru momentele care au definit civilizația umană, pentru căutarea unor răspunsuri de negăsit în logică sau în

credință, pentru explorarea abisurilor sufletului, țâșnește asemeni unui foc bengal, iluminând arhitectura elaborată a unei scriituri mature, marcată de evenimentele nu rareori dramatice ale unei vieți duse la cumpăna dintre milenii, sub semnul uriașelor schimbări ale istoriei contemporane.

Poate de aceea personajele acestei autoare – scriitor, cercetător științific, editor, având 14 volume personale, 6 antologii și sute de proze, studii, eseuri publicate în România, Anglia, Franța, Italia – sunt veșnic în căutarea unor adevăruri în numele cărora duc o luptă fără de sfârșit, adesea fără de speranță.

Și, în bezna terorii ce se abate peste lumea evocată în roman, înghițind suflete și trupuri, două femei încearcă, mai presus de orice, să rămână credincioase unor idealuri și valori care le definesc: Isabeau, fecioara de fier a Franței cathare, a Franței etern rebele, și Anaïs, condotiera de neînfrânt, fiica pierdutei Atlantida...

În jurul lor, în bătălii, asedii, turnire, lângă ruguri, în săli de tortură, în păduri nepătrunse sau în cancelarii se înfruntă regi, inchizitori, alchimiști, cavaleri și mercenari, rătăciți în labirintul unui război fără reguli și fără cruțare. Făpturi dintr-o rasă mai bătrână decât Timpul... asasini ai Sfântului Oficiu... răzvrățiți cathari... nedomoliții corăbieri ai Nordului... fiecare vrea să învingă cu orice preț și ceea ce nu-i ucide, îi face mai puternici. Dar la sfârșit nu poate rămâne decât un singur adevăr, un singur biruitor.

Cine va fi acela... Poate chiar cititorul acestui roman spectaculos, care rămâne cu certitudine o lectură memorabilă.

Capitolul I – Frațele Blays

Partea întâi

VREMEA ÎNTUNERICULUI

Frațele Blays

— Face-se voia Domnului...

— ...a zădărnici Vorbele Iovene, ca tot atatea pietre, turma invă-
lănuie în călbul spaniei.

— ...Șapete glăcioase, ochi scurcând țărâna, tăcerea. Apoi din
peoștințelul glasului meu, prăvălindu-se peste toți și toate, și
canta, tremurând supori, cu un singur gîmț pînă la orice
distanță.

— ...Și cînd mălăi brațele spre cer, lăudă-l mîntor, pîderam la
distanțele lui. Împărțeau osînda, mîla, ca pe măgăreț negru
și care dădea un rozariu nesfîrșit, judecarea mea era a celor pu-
tători. Și cine s-o pună la îndoaia? Poate și, zădărnici pe
cîntec, la zece ani nu-l mai numeam tîlă... ha nu - cu omarii

Capitolul I – Fratele Blays

*„Dacă-i nevinovată,
Cel de Sus o va lua la el.
Dacă este vinovată,
va fi arsă pe rug.”*

Fratele Blays

– Facă-se voia Domnului...

Și a mea! Vorbele loveau, ca tot atâtea pietre, turma învăluită în colbul spaimii.

Capete plecate, ochi scurmând țărâna. Tăcere. Apoi din nou tunetul glasului meu, prăvălindu-se peste toți și toate. Și sătenii, tremurând supuși, cu un singur gând: putea fi oricare din ei...

Am înălțat brațele spre cer, luându-l martor: judecam în numele Lui. Împărțeam osânda, mila, ca pe mărgelele negre și albe dintr-un rozariu nesfârșit. Judecata mea era a celor puternici. Și cine s-o pună la îndoială? Poate el, zdrahonul pe care de la zece ani nu-l mai numeam tată... Ba nu – cu umerii

încovoiași, cu buzele strânse, nu cuteza să-și ridice ochii din străfundul prăpastiei căscate între noi. Poate mama? Nu, ea nu era decât un pântec zămislior. Nu-i cerusem să mă azvârle în lume, nici n-o iertasem pentru asta. Acum se uita la mine cu o mirare tâmpă, încremenită aidoma unei măști de lut. În juru-i, frații mei. Uitaseră de batjocuri, de bătăile pe care eu, mezinul, le încasam mereu și râvneau să-mi sărute sandalele... Dar *frații mei* erau, de multă vreme, alții.

Cei care stăpâneau lumea.

Toți o aflaseră; numai Marie, pescărița cea tânără, n-o știa încă. Tânără? Parcă ieri o pândeam la râu, cu ceilalți băieți, pe străina abia venită în sat... Dar trecuseră cincisprezece ani. Și iată-mă, bărbatul în negru, la mila căruia se afla. Și iat-o, într-aceeași rochie verde, cu urzeala rărită – și cu fire argintii în plete. *Atunci* se scâldea în fiecă dimineață, nepăsătoare, iar dacă foșnetul trestiiilor îi aducea șoapte, pornea spre noi, râzând când fugeam, când...

– Blays...

Murmurul mi-a adunat tot sângele în obraji. Cuteza să...? Blays cel mic, Blays cel neîndemânatic, Blays cel fricos erau doar amintiri șterse. Astăzi eram *fratele Blays* și ea avea s-o priceapă acolo, pe loc.

– Să fie încercată de trei ori. Dacă-i nevinovată se va duce la fund și Cel de Sus o va lua la el. Dacă este vinovată va pluti și atunci va fi arsă pe rug.

Soldații n-așteptau decât asta. Apucând femeia care se zbătea plângând, au târât-o spre mal ca niște spectre mohorâte. *Așa Marie, așa stricato. Află că nimeni nu-și poate îndupleca soarta...*

Marie s-a afundat cu un strigăt curmat în gălgâit. A ieșit îndată, scuipând apă și rugăminți, dar unul dintre oamenii

mei i-a împlântat prăjina în șale, adâncind-o spre albia măloasă. O clipă, o sută, apoi femeia a spart a doua oară lespezile străvezii, tușind și înecându-se de grăbită ce era să soarbă aerul, viața. Soldatul s-a proptit în prăjină, împingând din răsuputeri; și Marie pescărița, Marie vrăjitoarea a lopotat zadarnic din picioare înainte ca râul s-o înghită, lacom.

Așa trebuia să fie. Căci le rânduisem pe toate din vreme: ocolul spre satul meu, soldații Sfântului Oficiu urmându-mă fără murmur prin crânguri și fânețe, până ce apele ne-au tăiat drumul ca din întâmplare. Și Marie. Cu rochia ridicată mai sus de șolduri, trecând printre bulboane asemeni unei făpturi din altă lume.

Era prea devreme, iar băieții satului dormeau încă. Nu eram decât eu și soldații să vedem femeia ce-și arăta rușinea fără de șială. Și ne-am uitat. În tăcere, pândind, cu ochi de lup. Făptura jumătate albă – jumătate verde se arcuia spre capcanele de nuiele, răscolea înăuntru, pletele îi șiroiau de apă, stânjenind-o, grele, dar nu le prindea, niciodată n-o făcuse – și părea la fel ca odinioară, doar mai împlinită, cu carnea unduind leneș... Brusc, Marie a încremenit. Și-a lăsat coșul cu agoniseala zilei să cadă și pentru o clipă am crezut că ne zărise. Dar ea s-a aruncat într-un vârtej, a scos capul, s-a vârât din nou, și iarăși, până ce a năzuit spre mal găfâind, trăgând un pește uriaș, aidoma unei brazde de mâl. Un somn care se zbătea, răsucindu-se, plesnind cu coada-i vânjoasă.

Furtună de stropi, albia răvășită de cele două trupuri încheștate; apoi Marie și-a târât prada pe prundișul aspru și acolo s-au rostogolit îngemănați, fiecare luptând să-l răpună pe celălalt, să strivească, să...

Soldații răsufiau anevoie, mie îmi curgea sudoarea pe obraji, pe ceafă, pe spinare, văzduhul se încinsese și nu

izbuteam să ne luăm ochii de la jivina ce șerpuia între coapsele înnodate în juru-i, de la degetele alunecând, strângând, scrijelind carnea neagră. Era timpul – altfel nu-i mai puteam stăpâni pe soldați.

– Blasfemie! O vrăjitoare se-mpreunează cu sluga lui Satan!!

Atât fusese de ajuns ca bărbații în zale să se năpustească asupra-le, răcnind, stârniți și înfricoșați. Au hăcuit peștele, au tăvălit femeia prin sânge și pietre, au stâlcit-o, au făcut-o să-și strige durerea, zgâriind cu solzii de fier pântecul moale... Iar eu i-am oprit, cu blesteme și afurisenii – deși aș fi vrut să-i las, s-o văd zvârcolindu-se *altfel*, urlând *altă* durere, plângând *altă* silnicie.

Însă i-am biciuit cu mățaniile de plumb peste coifuri, peste pieptare – o singură dată am lovit, înadins, șalele albe și pete de purpură s-au ivit: pecetea mea, numai a mea... –, până când au săltat-o, i-au răsucit brațele legându-le la spate, până ce i-au scos din culcușuri pe săteni, mânăndu-i să cunoască dreptatea Legii...

Iar acum tot mai mulți se aplecau peste unde, scormonind cu ochi bolnavi de spaimă, de așteptare. Unde era femeia? Trecuse destul; de ce nu ieșea, de ce bulbucii argintii erau tot mai rari?! M-am apropiat de mal și... Nu se putea! Cu picioarele încurcate în rădăcini, zbatându-se zadarnic, cu gura căscată într-un strigăt ce n-avea să ajungă vreodată afară, Marie murea.

Soldatul o împinsese prea adânc. Marie se îneca și n-o să-i aprind rugul, nu o s-o văd arzând încetul cu încetul, așa cum mă arse ea pe mine atâtea ani, atâtea răsărituri...

M-am uitat cu înțeles la soldat – dar n-a priceput, nu-și cunoștea greșeala; și nu știa că va plăti... A împuns cu prăjina

încă o dată, însă femeia a rămas să plutească între ape, cu pletele învăluind-o ca un alt veșmânt. Ultimul.

– Nu era vinovată!

M-am răsucit ca mușcat de șarpe. Uitasem numele bătrânei, la fel de arțăgoasă, dar mai țeapănă, mai încovoiată decât acum cincisprezece ani. Poate că obosise și își chema moartea. Oricum, nu voia deloc să tacă.

– Nu era vrăjitoare! Scoateți-o de acolo să o îngropăm creștinește. Iar tu călugăre, tu... Să n-ai tihnă, să-ți pierzi credința, să trăiești o viață întregă în spaimă...

Un soldat a izbit-o scurt, peste gură. Ridicase pumnul să dea din nou, dar glasul meu l-a făcut să tresară, ca pe toți ceilalți.

– Ajunge!

Furia, neputința îmi răsuceau sfredele de foc în țeastă. Și, depărtându-mă în fruntea soldaților, un gând îmi șoptea, mereu și mereu, picurând otrava turbării: *fratelui Henri nu i s-ar fi întâmplat așa ceva. Lui, nu, niciodată.*

Henri de Chaumay

Forje, cuptoare, vipie. Și ucenicii trudind, asudând sub ochiul scrutător al lui Sinezius, care împărțea porunci, sigur pe sine. Chiar așa? Atunci de ce se poticnea uneori în vorbe, de ce mâinile celorlalți tremurau, de ce își fereau privirile? Era febra așteptării? Nu, era frica – plutea în aer, ca izul de sulf. Frica de mine, cel nechemat, venit la ceas de noapte să le ceară socoteală în numele acelor care le îngăduiau să trăiască.

Și-acum, aveau să încerce – a câta oară?... Când au răsturnat marele creuzet, dinăuntru s-a prelins un șuvoi alb, fumegând. Ce va fi de data asta? Ce va mai născoci Sinezius

după doi ani în care magia-i de bălci nu folosise la nimic?! „Când?”, îl întrebau frații. „Curând”, răspundea mereu și mai primea un răgaz... Nevoia de argint domolea nerăbdarea Sfântului Oficiu, aducând slăbiciunea. Căci veniseră vremuri grele pentru Credință. Frica era o armă, banul o alta; și cu ele păzeam Cheile Puterii...

Dintr-o lovitură de baros, forma s-a făcut fărâme. Un uce-nic a apucat lingoul cu un clește, l-a cufundat în apă. Când l-a scos, strălucea orbitor și mi l-a adus cu un zâmbet larg – era argint, și încă din cel mai pur. Frigea, dar l-am luat, l-am cântărit în palmă, prefăcându-mă uimit. Și, poate, eram cu adevărat: Sinezius fusese destul de șiret sau destul de smintit ca să se joace cu *noi*. Metalul era cositor. Topit, închegat, iarăși topit și trecut prin filtre, până ce ajunsese aidoma argintului. Un truc ieftin. Caligula, împăratul nebun din vechea Romă bătuse, astfel, monezi false – dar câți mai știau asta?!

M-am uitat lung la maestrul Sinezius. Chiar credea că ne va înșela? Nimeni n-o făcuse vreodată. Și dacă... Sfântul Oficiu ar închide ochii, dacă s-ar lăsa înșelat? Sipețele ni s-ar umple de monezi – bune sau nu, cine să se îndoiască, să le-aleagă?

Dar mai întâi trebuia să-mi readuc alchimistul pe pământ.

– Vorbește-mi despre metoda ta, Sinezius.

Chipul i s-a luminat. Reușise, credea, și ochii i s-au aprins, s-a îndreptat de spate. Însă n-a apucat să-și țesească minciuna.

– Nu aici. În criptă.

Nu fusese decât o șoaptă, dar omul a tresărit ca sub arsură. Cripta din subteran, taina lui atât de bine păzită... Ucenicii n-aveau habar; nici iscoadele Sfântului Oficiu. Numai eu, Henri de Chaumay, Mare Inchizitor de Languedoc, știam. Iscoada *mea* aflase.

Cu umerii căzuți, cu pași șovăitori, alchimistul m-a dus prin coridoarele ce coborau mereu sub temeliile castelului, adânc, tot mai adânc. S-a oprit la capătul unuia, a răsucit un inel gros și în zid s-a deschis o intrare.

Dincolo, retorte, alambicuri, clepsidre, borcane și spirale, teancuri de pergamente și cărți în greacă, arabă ori latină, hărți, desene, gravuri.

– Argintul acesta, Eminentă Voastră...

– E bun să spoiască farfuriile din hanuri. Doar atât ai învățat de la Al-Quiwān?

Sinezius a înghițit în sec. Nu-i venea să creadă că auzisem de magul califului Harun al Rashid? Nu era primul – însă în timp avea să înțeleagă.

M-am lăsat într-un jilț, ațintindu-l în tăcere. Și, încet, fără voie, alchimistul și-a început spovedania. Despre anii de căutări, despre câte deprinsese într-o viață. Piatra filosofală, formula ce preschimba plumbul în aur, elixirul tinereții – toate nu erau decât amăgiri, deșertăciune. În locul lor găsisese adevăratele, singurele taine. Aflase că oamenii și jivinele erau aidoma pe dinăuntru: cu oase, mușchi și vene, cu inimă, plămâni și sânge... Atunci, unde se ascundea sufletul? Sinezius nu știa răspunsul, deși desfăcuse nenumărate leșuri; dar pricepuse destule despre alcătuirea trupurilor, a minților, despre boli, viață și moarte...

Îl ascultam cu bărbia sprijinită în palmă. Sufletul... *Tu îl ai, alchimistule? Ți l-ai vinde? Și la ce preț?*

Omul vorbea acum ca pentru sine, cu sfidarea celui care nu mai are ce pierde. Însă și asta era viclenie – cum să arunc în foc o unealtă care-mi putea fi de folos?!

I-am retezat vorbele, cu prefăcută nerăbdare:

– Dacă Sfântul Oficiu ar afla...

Respect pentru oameni și cărți

M-a privit cu îndoială, așteptând. *Da, există și un preț, alchimistule.* I l-am spus rar, cu voce joasă, pe când el pălea tot mai mult. Apoi, în liniștea tainiței de piatră, Sinezus a încuviințat, supus, fie și pentru o vreme.

Am ieșit, zâmbind. *Păstrează-ți gândurile, alchimistule! Și sufletul... dacă o să-l găsești vreodată!*

Isabeau de Chaumay

Bubuitul copitelor, un trosnet, și călăreții au trecut unul pe lângă altul. Cavalerul negru și-a oprit brusc avântul; a azvârlit ciotul de lemn, apucând o altă lance. Cavalerul roșu îl aștepta și s-au năpustit în aceeași clipă: două vârtejuri de colb, apoi numai unul. Cavalerul roșu se rostogolise la pământ; dar s-a ridicat repede, scoțând sabia, pe când cel cu platoșă neagră descăleca.

Strigătele, tălăzuirea de capete m-au făcut să mă răsucesc spre cealaltă arenă: acolo, înfruntarea se sfârșise. Unul dintre bărbații în armuri zăcea nemișcat, gândac de fier cu carapacea spartă. Răsuflând greu, învingătorul și-a desfăcut viziera, și-a șters sudoarea de pe frunte – era un cathar din Sud și nu m-am mirat că nu se auzeau urale. „Să învingă cel mai bun”, rosteau heralzii înaintea fiecărei încleștări, însă nu erau decât vorbe. *Cel mai bun trebuie să fie unul de-al nostru* – așa gândeau toți. Străinii nu puteau să învingă. Iar străinul *acesta* era dintre cei care, de atâtea decenii, stăteau ca un spin în Ochiul Atoatevăzător...

Cavalerul roșu căzuse în genunchi, apărându-se cu sabia-i frântă. Dar nu se recunoștea învins – până când celălalt i-a stâlcit platoșa cu o lovitură năprasnică, năruindu-l. Scutierii s-au năpustit să-l târască afară în huiduielile

mulțimii; atunci catharul s-a apropiat de biruitor și i-a atins scutul cu tăișul securii, drept în blazon. Îl chema să lupte până la capăt...

Preutindeni se lăsase tăcerea. Cavaleri, doamne, târgoveți îl priveau uluiți pe străinul ce-și dorea moartea cu atâta ardoare. Căci Bertran de Montfort, fiul contelui, ieșise învingător în zece turnire. Pe armura-i neagră se vedeau puține urme de izbituri – în vreme ce potrivnicii lui scăpau rareori fără un os rupt... Și tocmai cu el se încăpățâna catharul să se-nfrunte! Ca să dovedească ce? Pentru cine? Dar ceilalți, de ce veneau an după an să asude, să sângereze, să schilodească și să fie schilodiți? De și-ar fi păstrat ardoarea pentru vrăjmași... Însă ei nu luptau umăr la umăr, nu se supuneau poruncilor nimănui. Gloria fiecăruia atârna mai greu decât izbânda tuturor. Unul de-al lor, Villehardouin, îi judecase aspru în scrierile sale. Dar cine să ia aminte? Câți cavaleri cercetau cronici ori măcar știau a citi? Treabă de călugări și de femei, ziceau. Iar eu, o femeie, îl citisem pe Iulius Caesar – și pricepeam de ce dintre cavalerii Apusului nu se vor alege niciodată generali. Și nici soldați.

Un strigăt: Fleur se aplecase peste balustradă, gata să se prăbușească în nisipul frământat de copite, de încălțările din fier. Fără voal, mototolindu-și piepții rochiei cu degetele făcute cârlige, frumoasa Fleur urla în rând cu mulțimea, de câte ori loviturile lui Bertran se abăteau asupra catharului. Însă acesta vădea destulă îndemânare și cavalerul negru își pierduse cumpătul. Sărea la atac izbind cu îndârjire, cu turbare; și mereu securea i-o întâlnea pe a celuiilalt, scutul i se lovea de scut, iar străinul nu dădea înapoi un pas. Până ce, brusc, s-a aplecat, aruncându-și securea între picioarele lui Bertran; apoi, când, purtat de avânt, fiul contelui